

Públic

www.publico.es
 DIMARTS 13 DE DESEMBRE DEL 2011

La crisi econòmica empitjora la salut dels barcelonins

Important augment de les malalties mentals i d'afeccions vinculades a la pobresa, com ara la tuberculosi

JORDI MUMBRÚ
 BARCELONA

La crisi perjudica la salut i amb els vents que bufen des de fa quatre anys ja es comencen a veure els seus efectes més nocius. Els responsables de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) van admetre ahir que "la pobresa repercuteix negativament sobre la salut" i van presentar unes dades que demostren un important augment dels problemes de salut mental (especialment ansietat i depressió) i també de malalties relacionades amb les condicions de vida, com ara la tuberculosi. A l'extrem d'aquesta tendència hi ha també un increment del nombre de suïcidis.

La delegada de salut de l'Ajuntament de Barcelona, Cristina Iniesta, va assegurar que "encara és agosarat" treure conclusions, però les xifres evidencien una tendència a l'alça. Els casos atesos durant el 2010 per problemes de salut mental van pujar respecte de l'any anterior en un 5,2% pel que fa als adults i en un 8,2% pel que fa als joves i als infants.

El gerent de l'ASPB, Conrad Casas, va explicar que en el cas dels adults es va atendre un total de 36.747 persones i que l'increment està relacionat amb l'augment de l'esperança de vida. Com més anys es viuen, més fàcil és patir una malaltia mental.

Sobre l'important increment dels problemes mentals entre els joves (un total de 7.834 barcelonins), no van

El nombre de suïcidis entre la gent jove ha passat de 32 a 51

L'esperança de vida puja un mes, però cau entre qui té menys recursos

gostar donar cap explicació. Tampoc es van atrevir a valorar l'increment de suïcidis entre els barcelonins de 15 a 44 anys. L'any 2008 hi va haver 32 suïcidis a Barcelona, mentre que el 2009, la xifra va arribar fins als 51. El principal increment és entre les dones. S'ha passat de 7 casos l'any a 21. Les xifres del 2010 encara no estan disponibles.

El doctor Joan Ramon Villalbí, de l'ASPB, va reconèixer que el suïcida s'ha convertit en la primera causa de mort entre els joves barcelonins però va advertir que el canvi es deu principalment que s'ha reduït la xifra de morts per accidents de trànsit.

Més enllà dels problemes mentals, l'actual situació econòmica també ha provocat que pugi lleugerament la tuberculosi, una malaltia lligada a diferents factors, entre ells a la mala alimentació. L'any 2010 se'n van comunicar 429 casos, una xifra superior a la dels dos anys anteriors.

Indicadors de salut

■ HOMES ■ DONES

La mortalitat i l'esperança de vida

Principals causes de mortalitat

► Casos per cada 100.000 habitants

Mitjana anual de les partícules NO₂

● SE SUPERA EL VALOR LÍMIT ANUAL ○ INFERIOR AL LÍMIT

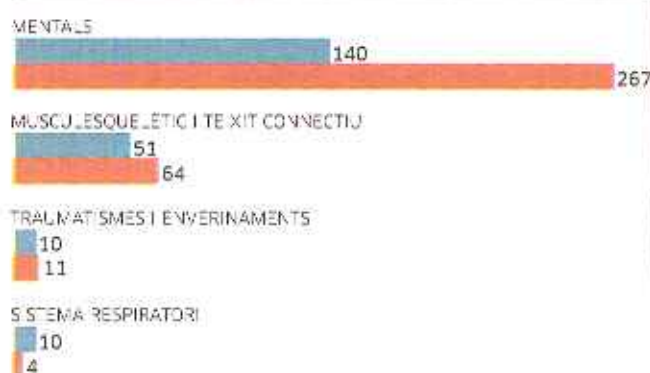

FONT: CONSORCI SANITARI DE BARCELONA

En l'àmbit laboral

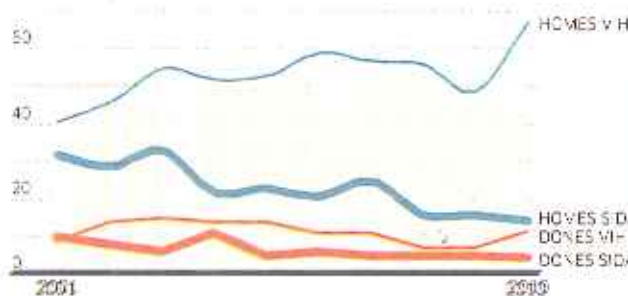
Principals malalties relacionades amb la feina

► Casos per cada 100.000 habitants

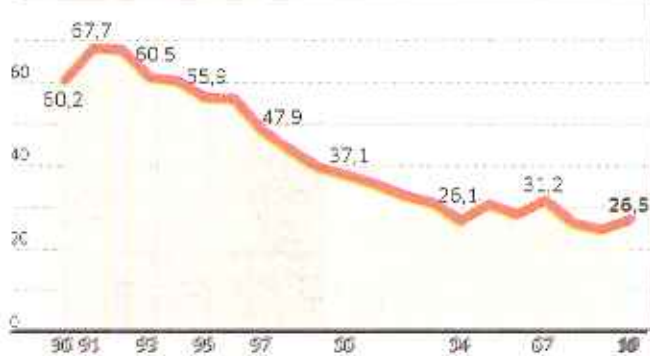
La infecció pel VIH/sida

► Casos per cada 100.000 habitants. (Homes i dones entre 20 i 55 anys)

Evolució de la tuberculosi

► Casos per cada 100.000 habitants

Infografic@el3.com

→ PASSA A LA PÀGINA SEGUENT

Societat

→VEU DE LA PÀGINA ANTERIOR

Des de l'Agència de Salut Pública van pronosticar que "els indicadors de salut empitjoraran" en els anys vinents. I és que la situació econòmica no té bones perspectives: cada cop hi ha més barcelonins aturats de llarga durada i, en canvi, disminueixen les persones que perceben els subsidis. És a dir, cada cop hi ha més barcelonins a l'atur que ja han esgotat el subsidi, de manera que no tenen cap ingrés.

L'únic indicador positiu sobre la salut que ha comportat la crisi econòmica és la reducció d'accidents laborals, ja que n'hi ha molts que es produïen a la construcció, un dels sectors més afectats per la recessió. Els accidents greus han disminuït en un 17,6%, mentre que els mortals han baixat un 32,4%.

Contaminació pel trànsit

Una de les assignatures pendents en matèria de salut a les grans ciutats és la contaminació i Barcelona no és cap excepció. El principal indicador per mesurar la pol·lució que genera el trànsit és el diòxid de nitrogen i a la capital catalana se situa molt per sobre del que fixa la Unió Europea. A part d'importants sancions econòmiques, superar la contaminació permesa també comporta malalties.

La investigadora del Centre for Research in Environmental Epidemiology (Creal), Bénédicte Jacquemin, va aclarir a *Públic* que "els dies que hi ha una concentració més elevada de diòxid de nitrogen augmenten els ingressos hospitalaris per atacs d'asma, malalties pulmonars obstructives cròniques (MPOC) i també per infarts".

La investigadora també va dir que s'han publicat diferents estudis que demostren que una exposició prolongada d'aquest gas "augmenta les possibilitats de patir asma, especialment en els nens". Jacquemin aclareix, però, que les exposicions només produeixen al carrer i no a casa, on les famílies passen més temps.

La meitat dels addictes ho superen

Entre el 40% i el 60% de les persones que pateixen addiccions aconseguen superar-la si es tracten, segons va informar ahir a Efe Marta Torrens, directora d'addiccions de l'Hospital del Mar. Totes les addiccions són cròniques, hi ha un risc de recaiguda, però les més fàcils de superar són l'alcohol i l'heroïna, segons Torrens, ja que hi ha bons medicaments per tractar-les. Els addictes a la cocaïna, en canvi, són els que

La contaminació supera els límits i incideix en més malalties pulmonars

Els districtes més contaminats són l'Eixample, Gràcia i Sarrià-Sant Gervasi

Els districtes de la ciutat que estan més exposats a aquest gas són l'Eixample, Gràcia i Sant Gervasi, que són els que tenen més trànsit. La Vall d'Hebron és la zona que està dins dels paràmetres que exigeix la UE. Per contra, Barcelona ha aconseguit, per primer cop, reduir l'emissió de partícules PM10 fins a arribar als límits que fixa la UE. Aquestes partícules també són força perilloses perquè són més fines i els pulmons les deixen arribar fins a la sang.

Entre les cinc principals causes de mort dels homes només n'hi ha una que augmenta, i és, precisament, la que està relacionada amb l'asma, la bronquitis i les MPOC. L'any 2004 es van produir 83,7 casos per cada 100.000 habitants, mentre que el 2009 el nombre de casos ha arribat fins als 88,9. L'atac de cor, que és la principal causa de mort entre els homes, en canvi, ha passat de 147 casos per cada 100.000 habitants a 123. Les pitjors malalties per a les dones són les cerebrovasculares, tot i que l'única que augmenta des del 2004 fins al 2009 és l'alzheimer.

Amb tot, l'any 2009 l'esperança de vida dels barcelonins era de 79,2 anys en els homes i de 85,3 en les dones. La xifra és un mes superior a la del 2008 i també està per sobre de la mitjana de Catalunya. Iniesta va valorar positivament l'informe de salut dels barcelonins presentat ahir. La delegada va explicar que s'han complert el 60% dels objectius, però no va especificar quins s'han deixat d'assolir. •

ho tenen més difícil. Segons l'experiència de l'Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions de l'Hospital del Mar, que ahir va complir 30 anys, una de les claus per superar una addicció és acudir a un centre d'ajuda com més aviat millor. El consum de tabac i alcohol comença actualment entre els 12 i els 13 anys, el del cànnabis entre els 13 i els 14 i el de cocaïna entre els 15 i els 16. Les dones consumeixen igual que els homes.

NOU PLA → Introdueix les persones aturades com a potencials perceptors de la RMI

Benestar aprova mesures contra la pobresa sense tenir pressupost

Una persona espera davant la seu del Departament de Benestar Social, l'estiu passat. EDU BAYER

DANI CORDERO
BARCELONA

El Govern ja té el seu document de lluita contra la pobresa. Ara li falta el pressupost, que és, de fet, la gran preocupació de les entitats socials que han participat en la seva elaboració. "Queda la feina més important: posar fil a l'agulla. Ara estem condicionats per la falta de pressupost", va advertir Teresa Crespo, presidenta d'Entitats Catalanes d'Acció Social (Ecas), una de les organitzacions que ha consensuat el document amb Benestar Social. S'hi inclouen mesures a curt termini, per implantar el 2012, i d'altres amb més perspectiva. De fet, el tercer sector va marcar molt clarament quina és la seva primera prioritat: garantir que cap persona es quedi sense ingressos.

Aquesta premissa recull un dels déficits que va provocar el Govern l'agost passat en reformar la llei de la renda mínima d'inserció (RMI), tot exclouent de la prestació aquelles persones que havien perdut feina i havien esgotat l'atur. El document fa referència al que sembla una rectificació a la seva decisió de l'estiu. Assegura que s'ha de "redefinir tenint en compte els perfils actuals de les persones que reben la prestació: casos socials, casos laborals i casos crònics". Aquesta nova inclusió dels expulsats del mercat de treball va origi-

nar també dubtes entre les entitats socials, que no van gosar preguntar al conseller Josep Lluís Cleries.

Una portaveu del departament va negar que hi hagi d'haver una rectificació en aquest sentit. El Govern segueix mantenint les seves intencions que els aturats sense subsidi segueixin altres vies per evitar l'exclusió social i aconseguir ingressos per passar el mes. Així, i com ha reiterat el Departament d'Empresa i Ocupació des que es va originar la polèmica, les mesures consensuades pel Govern parlen de "prioritzar la derivació dels beneficiaris de la RMI amb problemàtiques laborals a polítiques actives d'ocupació", ja sigui inclouent-los en plans d'ocupació o dissenyar noves fórmules de formació que facilitin el seu retorn al mercat laboral.

Les entitats socials haurien de guanyar poder en la gestió d'aquestes polítiques actives i s'haurien d'adaptar els plans d'ocupació municipals, tot donant preferència a les persones que estan a la frontera de la inclusió.

A falta de saber amb quins recursos es comptarà per tirar endavant les mesures, el document —que fa temps que estava enllestit però que no es volia fer públic fins passades les eleccions— advoca per coordinar oficines de treball, serveis socials i les entitats socials per

Les entitats socials reclamen que tots els necessitats tinguin alguna ajuda

Els plans d'ocupació hauran de prioritzar les persones en risc d'exclusió

LA CONSIGNA

Mas aposta per repartir la feina

> MEDALLA MACIÀ AL TREBALL
Artur Mas va apostar ahir per "treballar millor i repartir justament la feina disponible" per fer front a l'atur. El president de la Generalitat va assenyalar que en aquest moment "a Catalunya ens juguem molt en el concepte del treball i, sobretot, en el qualificatiu de treballar bé, cadascun des del seu àmbit". Mas va presidir el lliurament de la medalla al treball President Macià 2011, on va assegurar que "si el concepte de treballar bé s'encomana al conjunt de la societat catalana, estic convençut que està al nostre abast superar les circumstàncies actuals".

tractar els casos i facilitar la trobada de sortides laborals, tot adequant els plans de treball individuals al voltant de la renda mínima. El document inclou, per exemple, la possibilitat que una persona que cobra la RMI pugui simultaniejar aquesta situació amb una feina a temps parcial, sense que això l'afectés en el cobrament de l'ajuda. És una de les mesures pensades per evitar la cronificació de les persones que reben la renda mínima, una obsessió del Govern.

Habitatge social

La bateria de propostes proposa també el manteniment de l'habitatge d'aquelles persones que estan en situació de risc d'exclusió social, bàsicament les que es troben en procés de desnonament, i fomentar que els lloguers no siguin superiors al 30% de la renda familiar i que tinguin una durada màxima de cinc anys. Tanmateix, es defensa el foment del lloguer entre particulars perquè es lloguin els seus pisos amb preu i utilitat social.

Les mesures que recull el text podrien ser la base del Pacte Nacional de Lluita contra la Pobresa que vol tirar endavant el Govern, amb la participació dels diferents partits de l'oposició. Així ho ha expressat la conselleria als seus interlocutors. •